

REFERAT Handicaprådet 2018-2021 d. 28-04-2020

Mødedato Tirsdag d. 28. april 2020 kl. 16:00

Mødested Mødelokale 204 Tønder Rådhus

Indholdsfortegnelse

Gensidig orientering.....	3
Tilgængelighedsplan.....	4
Tilgængelighed Skærbæk skole.....	6
Forslag til ungepolitik.....	8
Fordeling af § 79 midler forår 2020.....	9
Godkendelse af Udviklingsplan Toftlund 2020-2030.....	11
Årsrapport 2019 over indgreb i selvbestemmelsesretten.....	13
Datamateriale for kørsel, skoleområde og tilsyn for 2019.....	15
Ledelsesinformation.....	16
Eventuelt.....	17

Punkt 1: Gensidig orientering

00.22.00-P35-1-18

Beslutningstema

En medarbejder fra Teknik og Miljø deltager til videomødet ang. tilgængelighedsplanen.
Orientering om diverse fra Handicaprådsmedlemmer.

Sagsfremstilling

Igangværende sager:

Emne	Ansvarlig	Status
Handelsstandsforeningen, møde om tilgængelighed	Jens Petersen	afventer
Tøndermarsken	Jens Petersen	
Psykiatri/værested	Anne Hvidberg	
Generel tilgængelighed	Claus Højsgaard	

Beslutning

Ole Bach-Svendsen deltog i videomødet for at fortælle om tilgængelighedsplanen og svare på spørgsmål.

SIND Huset åbner den 10 maj med max 10 pers. samlet og daglig rengøring.

Jette Moshage har været til dialogmøde omkring tilgængeligheden af Nexus borger d.4. marts 2020. Det er en service kommunen stiller til rådighed, som et led i mere selvbetjening af bl.a. ansøgninger om kropsbårne hjælpemidler mv.

Inger Lise Christensen og Lone Gosvig Tønder kommunes IT- systemansvarlige, kommer og giver Handicaprådet et oplæg om Nexus borger på et kommende møde.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen, og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Punkt 2: Tilgængelighedsplan

05.01.00-P16-1-15

Beslutningstema

I denne sag skal der tages stilling til politisk godkendelse af forslag til Tilgængelighedsplanen for Tønder Kommune

Sagsfremstilling

Det er i Tønder Kommunes Trafiksikkerhedsplan 2014-2020 besluttet, at der skal udarbejdes en tilgængelighedsplan. Med en tilgængelighedsplan er det hensigten at anvise mål og retningslinjer for tilgængeligheden på kommunens færdselsarealer. Dette skal, sammen med en række andre indsatser, medvirke til at fastholde et lavt antal fodgængeruheld i Tønder Kommune.

Tønder Kommune ønsker med planen at sikre at udendørs færdselsarealer indrettes, så der opnås størst mulig bevægelsesfrihed og -sikkerhed for færdselshandicappede. Det vil sige personer med varige funktionsnedsættelser i forhold til egen færden eller personer med mindre eller midlertidige funktionsnedsættelser, som for eksempel ældre, børn og personer med barnevogne, bagage mv.

Tilgængelighedsplanen er udarbejdet i et samspil med Cowi, repræsentanter fra Tønder Kommunes Ældreråd og Handicapråd. Planen indeholder standardtegninger og -beskrivelser, omkring hvorledes et givet vej- og anlægsprojekt skal indrettes, således der sikres god og sikker tilgængelighed for færdselshandicappede. anbefalingerne i tilgængelighedsplanen er baseret på håndbogen "Færdselsarealer for alle - Håndbog i tilgængelighed".

I planen redegøres der for Tønder Kommunes tilgængelighedspolitik og de virkemidler, der skal medvirke til at forbedre tilgængeligheden. Indsatsen fokuseres på et fastlagt vejnet i kommunens centerbyer, tilgængelighedsrutenettet, der forbinder vigtige rejsemål med muligheden for ankomst via offentlig transport. Fastlæggelsen af et tilgængelighedsrutenet begrænser dog ikke muligheden for at etablerer handicapvenlige løsninger i den øvrige renovering af færdselsarealer.

De beskrevne virkemidler og retningslinjer/krav i tilgængelighedsplanen, skal bidrage til ensartede og sammenhængende tilgængeligheds løsninger. Samtidig skal planen medvirke til at øge kendskabet blandt kommunens fagfolk, til indretning af færdselsarealer for bedre tilgængelighed.

Tilgængelighedspolitikken skal være det overordnede værktøj for kommunens Teknik- og Miljøudvalg og forvaltningen, når tilgængeligheden skal implementeres i de fremtidige anlægs, drifts- og vedligeholdelsesprojekter.

Forvaltningen anbefaler at tilgængelighedsplanen sendes i høring ved Tønder Kommunes Ældreråd og Handicapråd i fire uger.

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller, at Tilgængelighedsplanen for Tønder Kommune godkendes af Teknik- og Miljøudvalget, at Tønder Kommune arbejder for at sikre god tilgængelighed i alle fremtidige anlægsprojekter i henhold til tilgængelighedsplanens principper, og at tilgængelighedsplanen sendes i høring ved Tønder Kommunes Ældreråd og Handicapråd i fire uger.

Teknik- og Miljøudvalget, 3. december 2019, pkt. 6:
Indstillingen godkendt.

Handicaprådet, 17. december 2019, pkt. 3:
Punktet flyttes til næste møde.

Anette Abildgaard Larsen og Jette Moshage deltog ikke i dette punkt, Thorbjørn Bergnæs deltog som stedfortræder.

Handicaprådet, 28. januar 2020, pkt. 2:
Høringssvar for tilgængelighedsplanen udsættes til næste møde, da teknisk forvaltnings oplæg endnu ikke er afholdt.

Jens Petersen, Anette Abildgaard Larsen og Mathilde Ziefeldt deltog ikke i behandlingen af dette punkt.

Fagchefen for Teknik og Plan indstiller

at handicaprådet afgiver høringssvar.

Beslutning

Tilgængelighedsplanen indeholder i den grad vejledning om hvordan man arbejder med tilgængelighed på en fornuftig måde. At der tages udgangspunkt i, Færdselsarealer For Alle, og SBI's vejledninger, samt tjeklister, vil i høj grad sikre langt større tilgængelighed generelt i Tønder Kommune.

Det der står tilbage vedr. Tilgængelighedsplanen, det er hvordan vi sikrer at tilgængelighedsplanen følges og bliver implementeret som "måden" vi gør det på.

Handicaprådet synes dog det er længe at vente til at tilgængelighedsrutenettet bliver færdig til 2050. Det bør kunne være færdig i 2030. Derudover mangler tilgængelighedsrutenet til flg. lokaliteter: Skærbæk nye skole, Løgumkloster kirke/refugium, Løgumkloster højskole, Brede Kirke, Tønder politistation og Tønder Kristkirke. Det fremgår ikke på oversigtskortene til tilgængelighedsrutenettet.

Handicaprådet bifalder især at Dansk Blindesamfund er blevet hørt under udarbejdelsen af den nye Tilgængelighedsplan i Tønder Kommune, og at Dansk Blindesamfunds råd og input ved. ledelinjer/lydfyr mv. er blevet hørt. Især de 7 bykort gør det muligt for blinde og svagseende at færdes selvstændigt rund i byområderne i kommunen.

Evt. opsætning af taktile bykort centrale steder og til udlån. (Se venligst foto fra Aarhus kommune).

Tak for en rigtig god tilgængelighedsplan, som Handicaprådet gerne støtter op om.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Bilag

Tilgængelighedsplan

A083636-MOD-1-RAP-001

A083636-MOD-1-RAP-002

A083636-MOD-1-RAP-003

A083636-MOD-1-RAP-004

A083636-MOD-1-RAP-005

A083636-MOD-1-RAP-006

A083636-MOD-1-RAP-007

Punkt 3: Tilgængelighed Skærbæk skole

82.06.00-G01-1-16

Beslutningstema

Der skal i denne sag afgives høringssvar til tilgængelighedsrevision på udearealerne til den nye skole i Skærbæk.

Historik

Udearealerne har været igennem tilgængelighedsrevision trin 3, hos en uvildig rådgiver.

Sagsfremstilling

Byggeriet af den nye skole i Skærbæk er påbegyndt, og i løbet af foråret begynder arbejderne med udearealerne. Møller & Grønborg landskabsarkitekter har projekteret udearealerne til den nye skole i Skærbæk skole.

Trafikplan, Rådgivende Ingeniørfirma, har udført tilgængelighedsrevision på udearealerne til den nye skole i Skærbæk. Efterfølgende har de projekterende rådgivere svaret på revisionen, og revisoren har givet svar på disse. Endelig har bygherren svaret. Inden der bliver lavet de endelige tilretninger, ønsker Tønder Kommune at få revisionen i høring hos Handicaprådet, så denne høring kan tages med i betragtningerne.

Afdelingsleder for Ejendomme indstiller,

at Handicaprådet afgiver høringssvar

Beslutning

Handicaprådet støtter tilgængelighedsrevisors rapport.

Tilgængelighedsrevisors har skrevet en meget omfattende rapport som Handicaprådet helljertet kan støtte op om. Der er dog et par punkter som revisor gør opmærksom på, og som Handicaprådet særligt vil støtte op om.

Det er bl.a.

Punkt 2.1.1 Behovsanalyse.

Handicaprådet har ikke lokal kendskab til eventuelle behov vedr. skolen.

Punkt 2.1.2 Ledelinier.

Handicaprådet støtter gerne op om revisors bemærkninger vedr. ledelinier og sammenhæng.

De viste taktile fliser er de taktile linjer som Blindesamfundet støtter op om.

Punkt 2.1.3 Udformning af trapper:

Handicaprådet spørger hvorfor skal der være trapper? Af det materiale Handicaprådet har tilgængeligt, stiller rådet spørgsmålstejn ved behovet for trapper i udearealerne?

Handicaprådet foreslår at såfremt der er brug for trapper, at de så bliver som vist på figur 7. Udformning af tilgængelige trapper.

Handicaprådet støtter op om revisors bemærkninger vedr. trapeudformning.

Punkt 2.2.4

De smalle stier på kun 2 m bør ved eventuel reovering gøres bredere (3 m) som foreslået af revisor.

Punkt 2.2.5 Legeredskaber til personer med særlige behov?

Da der pga en økonomisk prioritering kun indkøbes ganske få nye redskaber, mener Handicaprådet at disse ganske få nye redskaber så i hvert fald skal være nogle som tilgodeser blindes, kørestolsbrugeres mm. behov. Det må være første prioritet - medmindre de genanvendte redskaber allerede er egnede for børn og unge med særlige behov.

Punkt 3.1.1

Lysninger. Handicaprådet støtter op om revisors forslag anbefaling.

Handicaprådet er meget tilfreds med at Bygherre har valgt at få foretaget tilgængelighedsrapport som danner grundlag for god tilgængelig.

Punkt 3.5.2

Handicaprådet støtter revisors svar til bygherre, som er: Alle trapper gøres tilgængelige som foreslået af revisor.

På side 10 i materialet udtaler bygherren overfor revisor, at spørgsmålet omkring trappeproblematikken drøftes med Handicaprådet - imidlertid har en sådan henvendelse ikke fundet sted. Naturligvis skal hele området være tilgængeligt for mennesker med handicaps, dette inkluderer alle trappearealer.

Der, hvor der kan opstå farlige situationer skal der etableres hjulværn.

Dansk Blindsamfund bakker op om, at de smalle stier på de 2 m gøres bredere til 3 m og især trapper gøres tilgængelig som foreslået af tilgængelighedsrevisors. Meget positivt at der anbefales overflader med små sprækker under 1 cm. for bruger med blindestok/mobilitystok og højre hæle mv.

Vedr. den manglende brugerbehovsanalyse så besvarer Dansk Blindsamfund altid på yderlige spørgsmål fra bygherre og revisor mv.

Det fremgår tydeligt, og det er derfor særdeles glædeligt, at tilgængelighedsrevisors mv. har kendskab til TIBS en vejledning og tjeklister om adgang til omgivelserne for blinde og stærkt svagsynede udgivet af Dansk Blindsamfund.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Bilag

TGR - trin 3 - Svar fra rådgiver revisor

L.X.112.E00

L.X.111.E00

L.X.110.E00

L.X.100.E00

L.5.05

L.5.04

L.5.03

L.5.02

L.5.01

Punkt 4: Forslag til ungepolitik

00.01.00-P22-2-19

Beslutningstema

Ungeudvalget behandler forslag til kommende ungepolitik og sender den til høring i relevante fagudvalg, skolebestyrelser for distriktsskolerne, ungdomsskolens bestyrelse, Handicaprådet og relevante FagMED. Efter høring genbehandler Ungeudvalget sagen, hvorefter den endelig ungepolitik sendes godkendelse i Kommunalbestyrelsen.

Historik

I foråret 2019 blev den lovpligtige sammenhængende Børne-, Unge- og Familiepolitik udarbejdet. Denne blev afgrænset til målgruppen 0-18 år. Ungeudvalget besluttede at udarbejde en selvstændig ungepolitik, som omfatter unge op til 30 år. Ungeudvalget påpegede, at der skal sikres sammenhæng mellem de to politikker.

Sagsfremstilling

Udkast til Ungepolitikken er udarbejdet på baggrund af input fra en samskabende proces mellem Ungeudvalget og interessenter på området. Der er i løbet af november holdt fokusgruppeinterview med 3 ungegrupper udpeget af hhv. ungdomsuddannelserne, Tønder Ungdomsskole og Unge i Uddannelse. Desuden har der været fokusgrupper med repræsentanter for ungdomsuddannelserne, repræsentanter for erhvervslivet, lærere og ledere fra overbygningsskolerne samt lærere fra ungdomsskolen. Derudover har emnet været til drøftelse i Handicaprådet, på netværksmøde med frie grundskoler og efterskoler samt på interne møder i kommunens organisation.

Ungeudvalget (§ 17, stk. 4), 18. februar 2020, pkt. 2:

Forslag til ungepolitikken tilrettes med de faldne bemærkninger, hvorefter den videresendes til høring til de nævnte høringssparter. Endvidere sendes politikken til høring hos ungdomsuddannelsesinstitutionerne.

Direktøren for Social, Arbejdsmarked og Sundhed indstiller

at forslag til ungepolitikken godkendes, og

at forslaget sendes til høring i Socialudvalget, Arbejdsmarkedsudvalget, Sundhedsudvalget, Børn- og Skoleudvalget, Kultur- og Fritidsudvalget, skolebestyrelser for distriktsskolerne, ungdomsskolens bestyrelse, Handicaprådet og relevante FagMED med høringsfrist den 1. april.

Beslutning

Handicaprådet er yderst tilfreds med det faktum, at unge med handicap eksplicit er omtalt 2 steder i den nye Ungepolitik. Det er vigtigt, at unge med handicap får øgede muligheder for at deltage i undervisningsforløb i eller udenfor kommunen. Her kan digitale løsninger være en realistisk mulighed. Skal disse unge have en real mulighed for efterfølgende at finde en arbejdsplads i kommunen, skal der skabes let og god adgang til offentlig transport.

For at lette overgangen fra uddannelse til arbejde er det vigtigt, at de unge med handicaps gøres opmærksomme på de forhåndenværende muligheder i erhvervslivet. Samtidig skal kommunens virksomheder i højere grad gøres opmærksomme på de unge med handicaps' Potentiale. Det kræver et bevidst og opmærksomt samarbejde omkring hjælpemidler og støttepersoner, der kan lette overgangen fra uddannelse til permanent arbejde.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen, Mathilde Ziefeldt og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Bilag

Ungepolitik - til høring

Punkt 5: Fordeling af § 79 midler forår 2020

27.35.08-G01-1-20

Beslutningstema

Sundhedsudvalget skal træffe beslutning om fordelingen af midler til tilbud med aktiverende og forebyggende sigte efter § 79 i serviceloven for forårets ansøgningsrunde. Handicaprådet skal i den forbindelse afgive et høringssvar til Sundhedsudvalget i forhold til forvaltningens indstilling.

Historik

I 2018 godkendte Sundhedsudvalget nye retningslinjer og procedure for behandlingen af ansøgninger om tilskud jf. § 79. Efter reglerne er det forvaltningen, som udarbejder indstillingen om fordelingen af tilskud. Indstillingen sendes til høring i Handicaprådet og Ældrerådet forud for Sundhedsudvalgets afgørelse.

Der er to årlige ansøgningsrunder til denne pulje, som henholdsvis har ansøgningsfrist ultimo februar og ultimo september.

Sagsfremstilling

Til denne ansøgningsrunde har forvaltningen registreret 38 ansøgninger, der tilsammen har søgt om i alt 651.830 kr. Den vedhæftede oversigt over ansøgere beskriver bl.a., hvem der søger, hvad der søges til, samt forvaltningens indstilling om tilskud.

Forvaltningens indstilling om tilskud til aktiverende og forebyggende tilbud for forårsrunden i 2020 indebærer, at alle ansøgere tildeles et tilskud, og at der udbetales i alt 463.625 kr. i tilskud med følgende fordeling til sundhedsfremmende aktiviteter:

- Motion & idræt - 171.825 kr.

Hvor især skal nævnes tilskud til Tønder Golfklub til et nyt kronikertilbud "Golf for dig med en kronisk sygdom", tilskud til honorar til fysioterapeuter til Lungenetværkene i Skærbæk, Tønder og Toftlund samt tilskud til Idræt om dagen i Bredebro til halleje af Bredebro Idrætscenter samt til indkøbet af nye gymnastikmætter.

- Sociale og kreative aktiviteter i foreninger - 153.000 kr.

Ansøgningerne i denne kategori kommer mestendels fra efterløns- og pensionistforeninger, der søger tilskud til forskellige aktiviteter, foredrag, udflugter og lokaleleje. Derudover søges også tilskud fra tre af plejecentrenes vennekredse til aktiviteter for beboerne samt en ansøgning fra Jejsing Bogcafé til husleje.

- Aktivitetscentre - 75.000 kr.

Center Royal i Løgumkloster ønsker tilskud til renovering af centrets gulve og foldevæg i år. Teknisk Forvaltning bekræfter, at gulvene trænger til udskiftning. For at finansieringen hænger sammen, er det en forudsætning, at Center Royal selv bidrager med 75.000 kr., hvilket centret også har forudset, idet der i centrets regnskab for 2019 er øremærket beløb til renovering af gulve.

- Indkøbsordninger - 27.200 kr.

Ældre Sagens lokalafdelinger i Tønder/Højer og Toftlund/Agerskov driver to forskellige indkøbsordninger. Ordningerne foreslås en tildeling på det ansøgte beløb.

- Andre aktiviteter - 36.600 kr.

Fristedet i Agerskov og Sozialdienst er blandt de resterende ansøgere. Sozialdienst har også søgt § 18 puljen og det forventes, at foreningen også tilgodeses med § 18 midler, som det er sket i de foregående år.

Ansøgningerne er behandlet efter kommunens retningslinjer for tilskud jf. § 79. Forvaltningen har på baggrund af hver enkelt ansøgning foretaget en individuel konkret vurdering, hvor bl.a. formålet, målgruppen for aktiviteten, foreningernes formue og generelle økonomi, medlemstal og brugerbetaling har været opmærksomhedspunkter i forhold til vurderingen af ansøgningen.

Forvaltningens indstilling betyder, at årets budget næsten bliver brugt og at der til efterårets uddeling kun er en rest på 5.176 kr. med mindre, at der modtages indbetalinger fra foreninger på udbrugte midler fra 2019. Det er forvaltningens vurdering, at mange foreninger på grund af corona-krisen ikke kan afvikle planlagte aktiviteter i foråret og må udskyde disse. Derfor forventes kun ganske få ansøgninger i efteråret. Nogle ansøgninger kan evt. henvises til § 18 puljen og andre kan afvente behandling i foråret 2021.

Økonomi

Puljen til uddeling af midler jf. § 79 er i år på i alt 700.600 kr. og heraf er 231.800 kr. reserveret til kommunens fem aktivitetscentre for +60 årige borgere, førtidspensionister samt borgere under 60 år, som står udenfor arbejdsmarkedet. Disse midler har forvaltningen overført til centrene i januar. Det resterende budget lyder på 468.800 kr. og heraf foreslår forvaltningen udbetalinger på i alt 463.624 kr., hvilket betyder at årets budget næsten bliver brugt og at der vil være en lille rest på 5.176 kr. til uddeling i efteråret.

Lovgrundlag

§ 79 i lov om social service

Fagchef for Sundhed og Arbejdsmarked indstiller:

at Handicaprådet afgiver høringssvar på forvaltningens indstilling om fordeling af midler jf. § 79 for forår 2020

Beslutning

Handicaprådet er blevet orienteret om fordelingen og kan tilslutte sig den.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen, Mathilde Ziefeldt og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Bilag

Oversigt § 79 ansøgninger forår 2020 - Indstilling til fordeling af tilskud

Vejledning om retningslinjer for tilskud efter §79_A5_12s_1311-2018.pdf

Punkt 6: Godkendelse af Udviklingsplan Toftlund 2020-2030

01.00.05-P00-1-18

Beslutningstema

Politisk godkendelse af Udviklingsplan Toftlund 2020-2030

Historik

Udviklingsplanen for Toftlund har været under udarbejdelse siden foråret 2018. Jes Vagnby Arkitekter har forestået udarbejdelsen i tæt samarbejde med Tønder Kommune og borgerne i Toftlund. Indledningsvis blev der gennemført et større research-, analyse- og interview-arbejde. Dernæst blev der i foråret 2019 igangsat arbejde i 4 forskellige workshops med stor borgerdeltagelse, og i efteråret 2019 blev midlertidige byrumsindsatser afprøvet, og 3 temadage om byliv og byudvikling blev gennemført med alle elever på Toftlund Distriktsskole.

Sagsfremstilling

Udviklingsplanen er en strategisk plan, som udstikker retningen for en langsigtet og positiv udvikling af Toftlund. Den følger op på Tønder Kommunes Visions og Strategiplan 2018-2022, hvori vækst og udvikling samt borgerfokus er bærende elementer. Med udviklingsplanen udstikker Kommunalbestyrelsen rammevilkår for udvikling af Toftlund, og borgerne har i processen medvirket til at påvirke vilkårene for deres egen livssituation.

Der er fokus på at videreudvikle de gode rammer, som byen har, for et velfungerende hverdagsliv, så Toftlund bliver en endnu bedre by at leve, opleve og bosætte sig i, og bliver kendt for: "I Toftlund er hverdagen vigtigst!". Dette understreges i udviklingsplanens vision og grundfortælling.

Der er peget på 3 fysiske hovedgreb som er nødvendige for at indfri visionerne for byens udvikling:

- Toftlund – at ankomme til byen
- Toftlund – en styrket hverdagsby
- Toftlund – en stærk midtby

Hovedgrebene skal være med til at sikre byens ydre identitet, så den bliver synlig i det fysiske miljø. De skal også være med til at styre og formidle, hvordan forventede investeringer vil blive prioriteret over de kommende år, for at opnå synergi med de strategiske indsatser.

Det handler ikke blot om byens fysiske udvikling, men både sociale, sundhedsmæssige og kulturelle indsatser spiller en lige så stor rolle.

Udviklingsplanen indeholder 5 strategier med forslag til indsatser, som er med til at gøre arbejdet med at realisere udviklingsplanens vision endnu mere konkret. De 5 strategiske indsatser:

- Bevaring, fornyelse, omdannelse og udvikling
- Styrkelse af den lokale sammenhængskraft
- Synergi mellem udviklingsprojekter
- Styrkelse af Toftlunds fritidsliv
- Styrkelse af handelsliv og handelsmiljø

De indsatser, der følger strategierne udgør tilsammen et idékatalog af tiltag, der skaber kvalitet og udvikling; dette kan udvides og videre udvikles. Realisering af indsatserne i de enkelte strategier vil styrke sammenhængskraften og højne bymiljøet i Toftlund.

Jes Vagnby Arkitekter præsenterede forslaget til Udviklingsplan Toftlund 2020-2030 på et bymøde i Toftlund i januar 2020. Forslaget var derefter fremlagt i en offentlig kommenteringsfase på 4 uger. Der er indkommet 2 bemærkninger, som dog ikke har givet anledning til ændringer i planen, da de kan sættes i spil inden for de rammer udviklingsplanen udstikker. Bemærkningerne fremgår af vedlagte liste.

Alle politikere får udleveret et eksemplar af Udviklingsplan Toftlund 2020-2030, der er på 116 sider. Der er udarbejdet en pixi-udgave på 24 sider, som er vedhæftet som bilag.

Direktionen indstiller, 30. marts 2020, pkt. 6:
at Sundhedsudvalget godkender Udviklingsplan Toftlund 2020-2030, og
at indstillingen videresendes til Økonomiudvalget og Kommunalbestyrelsen

Sundhedsudvalget, 30. marts 2020, pkt. 6:
Indstillingen anbefales med følgende bemærkninger,

- Sundhedsudvalget anbefaler, at Handicaprådet får sagen i høring.

Sundhedsudvalget anmoder om, at de økonomiske rammer for sagen vedhæftes som bilag inden sagens behandling i Kommunalbestyrelsen.

Økonomi

Kommunalbestyrelsen har i årene 2020-2021 i alt bevilliget 17 mio. kr. til igangsætning af tiltag, der kan udvikle Toftlund. Investeringsbehovet er væsentligt større, og Udviklingsplan Toftlund er således også afsættet for fondsansøgninger, partnerskaber o.lign.

Direktionen indstiller,

at Handicaprådet afgiver høringssvar.

Beslutning

Handicaprådet støtter op om udviklingsplanen, og håber at der indhentes vejledning og tjeklister i TIBS- Tilgængelighed for blinde og svagsynede, hvis der evt. laves ledelinjer, lydfyr, afløbsrender/dræn mv.som især er en udfordring for blinde. Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen, Mathilde Ziefeldt og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Bilag

Liste til bemærkninger - Udviklingsplan Toftlund.pdf

reduceret UVP PIXI 200120_JVA.pdf

Punkt 7: Årsrapport 2019 over indgreb i selvbestemmelsesretten

00.00.00-G01-2581442-10

Beslutningstema

Socialudvalget orienteres om årsrapporten 2019 over indgreb i selvbestemmelsesretten på socialområdet. Rapporten sendes efterfølgende til orientering i Handicaprådet.

Sagsfremstilling

På de sociale tilbud er det nogle gange nødvendigt, at foretage indgreb i selvbestemmelsesretten, hvilket bl.a. omfatter fastholdelse, tilbageholdelse i boligen, anvendelse af personlige alarm- eller pejlesystemer og anvendelse af stofseler.

En gang årligt udarbejdes en årsrapport over omfanget af indgreb i selvbestemmelsesretten på socialudvalgets område. Årsrapporten giver et samlet overblik over de indgreb der har været i det pågældende år.

De enkelte tilbud i regi af Psykiatri og Handicap er ansvarlig for at magtanvendelse og andre indgreb indberettes, og at reglerne for magtanvendelse overholdes.

Kommunen har pligt til, at yde omsorg over for sine borgere. Omsorgspligten gælder, uanset om borgeren samtykker. Omsorgen må dog ikke gennemføres med fysisk magt. Borgeren har ret til, at afslå hjælpen. Reglerne for omsorgspligt er nært forbundne med reglerne om magtanvendelse, idet der i enkelte tilfælde vil skulle handles, selvom borgeren har givet udtryk for ikke at ville modtage hjælpen. For eksempel i sikringen af, at en borger ikke overskrider andre borgers grænser.

I tilfælde hvor en borger aktivt modsætter sig fysisk, beskriver serviceloven en række situationer hvor der kan opnås tilladelse til at anvende forskellige former for magt. Målgruppen for Servicelovens bestemmelser om magtanvendelse er borgere med betydelig og varigt nedsat funktionsevne. Formålet med magtbestemmelsesreglerne er, at begrænse magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten til det absolut nødvendige, eksempelvis ved brug af alarm og pejlesystemer, særlige døråbnere, fastholdelse i forbindelse med personlig hygiejne, brug af stofseler og lignende. I disse situationer udfører personalet på tilbuddene deres arbejde med afsæt i en forhåndsgodkendt magtanvendelse.

Akutte magtanvendelser derimod, kendetegnes ved akut opståede situationer der fordrer, at personalet må skride ind med henblik på at mindske eksempelvis uhensigtsmæssigt udadreagerende adfærd eller at adfærden vil medføre skade på borgeren eller andre. En akut magtanvendelse omfatter også nødværge i form af eksempelvis fastholdelse af borger i forbindelse med, at borger ikke vil slippe en ansat.

Det er meget væsentligt, at indgreb aldrig må erstatte omsorg, pleje og pædagogisk bistand. Derfor skelnes der i optællingen mellem forhåndsgodkendte og akutte magtanvendelser. De indgreb der kan ansøges om i forhold til en forhåndsgodkendt magtanvendelse, er typisk relateret til varetagelse af pleje, hvor akutte magtanvendelser kendetegnes ved akut opståede situationer, der fordrer, at personalet må skride ind med henblik på, at borger er pludselig udadreagerende og må fastholdes for ikke at gøre skade på sig selv og andre.

Resultatet af årsrapporten 2019

Antallet af indgreb i selvbestemmelsesretten i forhold til Tønder-borgere på tilbud i Tønder Kommune

- 19 forhåndsgodkendte magtanvendelser
- 4 akutte magtanvendelser

Antallet af indgreb i selvbestemmelsesretten i forhold til mellemkommunale borgere (borgere fra andre kommuner) på tilbud i Tønder Kommune

- 2 forhåndsgodkendte magtanvendelser
- 218 akutte magtanvendelser (212 af magtanvendelserne vedrører én borger)

Antallet af indgreb i selvbestemmelsesretten i forhold til borgere der har Tønder Kommune som handlekommune og modtager tilbud udenfor kommunen

- 0 forhåndsgodkendte magtanvendelser
- 101 akutte magtanvendelser (99 af magtanvendelserne vedrører to borgere)

Som det fremgår af ovenstående, har der i 2019 været ialt 344 magtanvendelser, heraf 21 forhåndsgodkendte og 323 akutte magtanvendelser.

Alle indgreb i selvbestemmelsesretten tages løbende op på møder i de respektive afdelinger med henblik på faglig drøftelse og læring for derigennem at styrke kvaliteten af tilbuddene. Socialtilsyn Syd har i forbindelse med deres tilsyn af tilbuddene, ligeledes fokus på hvorvidt tilbuddene i deres pædagogiske indsats er opmærksomme på, at forebygge magtanvendelser til løbende læring og forbedring af indsatsen.

Socialudvalget, 18. februar 2020, pkt. 8:

Orienteringen taget til efterretning.

Mathilde Ziefeldt deltog ikke under dette punkt på dagsordenen.

Fagchefen for Psykiatri og Handicap indstiller,

at årsrapporten for indgreb i selvbestemmelsesretten tages til efterretning, og

at årsrapporten sendes til orientering i Handicaprådet.

Beslutning

Handicaprådet er orienteret.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen, Mathilde Ziefeldt og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Bilag

Årsrapport 2019, indgreb i selvbestemmelsesretten

Punkt 8: Datamateriale for kørsel, skoleområde og tilsyn for 2019

00.22.00-P35-1-18

Beslutningstema

Handicaprådet har ønsket at få datamateriale ang. kørsel, skoleområdet og tilsyn én gang årligt.

Sagsfremstilling

Oversigt over tilsynsrapporter for 2019 og oversigter over elevtal på skoleområdet med elever i den undervisningspligtige alder, der har diagnoser

eks. ADHD, Autisme, generelle udviklingshæmmede, Socio-emotionelle mv. er med som bilag

For handicapkørsel 2019 har vi følgende data:

- Antal nye bevillinger i 2019: 150
- Antal kørsler i 2019: 8.795 ture

Beslutning

Handicaprådet ønsker Marianne Garder til et Handicaprådsmøde, hvor hun kan orientere, hvad der sker indenfor specialområdet set i lyset af det datamateriale der er lavet.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen, Mathilde Ziefeldt og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Bilag

Oversigt over tilsyn for 2019

Fravær 010818-31072019pdf.pdf

Fravær 010819-29012020pdf.pdf

Oplysninger til handicaprådet januar 2020.pdf

Punkt 9: Ledelsesinformation

00.01.00-P05-1-20

Beslutningstema

Orientering om ledelsesrapporter

Historik

Ledelsesinformation for Handicaprådets område med data for 1. kv. 2020.

Beslutning

Handicaprådet er orienteret.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen, Mathilde Ziefeldt og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.

Bilag

1 kv. 2020 Handicapråd

Punkt 10: Eventuelt

00.22.00-P35-1-18

Beslutning

Ingen bemærkninger.

Anne Hvidberg, Anette Larsen, Helle Nissen, Mathilde Ziefeldt og Harry Sørensen deltog ikke ved dette punkt.